

Hitta rätt på Härjarö

Teckenförklaring

Reservatsgräns	Parkering	Restaurang
Åker	Information	Tältplats
Annan öppen mark	Torrdass	Husvagnsplats
Skogsmark	Vattentoilet	Gästhamn
Upplandsleden	Bad	Stugor att hyra
Stig	Rastplats - eldning tillåten	
Fornlämning		

§ För allas trivsel och för att reservatets värden ska bestå, är det viktigt att alla besökare visar hänsyn.

Förutom de generella regler som gäller vid vistelse i skog och mark, är det inom reservatet förbjudet att:

- Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande träd och buskar eller skada vegetationen i övrigt, t ex genom att gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar
- Störa djurlivet, exempelvis genom att klättra i boträd eller från nära håll fotografera fågelbo, gryt, lya eller motsvarande
- Medföra hund som ej är kopplad eller annat lösgående husdjur
- Förtöja eller förankra båt annat än på anvisad plats. Tillfällig förtöjning eller förankring kan dock ske inom området utom vid de särskilt anordnade badplatserna
- Göra upp eld annat än på anvisad plats
- Tälta annat än på anvisad plats
- Uppställa husvagn eller släpvagn annat än på anvisad plats
- Framföra motordrivet fordon och parkera utanför anvisad väg- och parkeringsplats
- Anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
- På ett störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare, musikinstrument eller dylikt

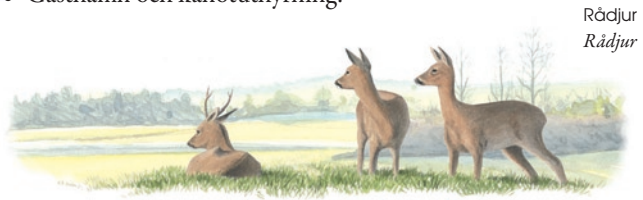
Härjarö ligger på en udde i Mälaren ca 2,5 mil SO Enköping. Följ skyltning från E18 (avfart vid Gröby), Riksväg 55 (Litslena-rondellen), eller från Enköping.

Härjarö - skog och sjö!

Härjarö är ett naturreservat för friluftsliv. På en halvö i Mälaren hittar du allt från rofyllda storskogar till campingplats och servering vid Härjarö gård.

Välkommen till badstränder och bärskogar!

- Upplandsleden och andra strövstigar genom skogen och längs Mälarstranden.
- Små och stora badplatser.
- Eldstäder med ved finns redo vid stranden.
- Lokaler för konferenser, lägerskolor, bröllopsfester etc.
- Anpassningar ger ökad tillgänglighet för rörelsehindrade.
- Campingplats med sjöutsikt och stugor att hyra.
- Minigolf och fotbollsplan.
- Aktuell orienteringskarta.
- Gästhamn och kanotuthyrning.

Bokning och information
Telefon: 0171-822 90 www.harjaro.se
Adress: Härjarö herrgård, Veckholm, 745 99 Enköping

Upplandsstiftelsen är huvudförvaltare av reservatet.
Telefon: 018-611 62 71 www.upplandsstiftelsen.se

Text och form: Jan Måreby /Nardus - Ekologisk konsult 2006
Teckningar: Niklas Johansson Foto: Mats Wilhelm /N (framsida) och Jan Måreby

Naturreservat i Uppsala län

Härjarö

Upplandsstiftelsen

Välkommen till Härjarö

Namnet Härjarö leder tankarna till krigiska plundringståg, men har ett mer fredligt ursprung. Det betyder ungefär ”grundet vid klippholmen”. De högre delarna av Härjarö var en gång öar i en skärgård. Efter den senaste istiden låg området helt under vatten, men genom landhöjningen började de första öarna sticka upp för omkring 6000 år sedan.

Vikingatida bönder

Ett gravfält från vikingatiden (år 800-1050 e. Kr) utgör det första spåret av en bofast befolkning. Då hade tillräckligt mycket mark torrlagts för att göra området intressant för jordbruk och landkonturen hade i stort sett den form vi ser idag. Läget vid den viktiga vattenvägen Mälaren och närheten till handelsstaden Birka innebar att Härjarös bönder bodde förhållandevis centralt. Enligt sägnen ägdes Härjarö på 800-talet av Hergeir, som var hövitsman, en sorts militär befälhavare, på Birka. Hergeir ska ha varit en av de första som gick över till kristendomen och han lät bygga en kyrka på Birka av timmer från Härjarö. Skulptören Carl Eldh har gjort en staty av Hergeir som flottar timmer, en staty som står i Ansgarskapellet på Birka.

Från medeltid till fritid

I slutet av 1300-talet dyker Härjarö för första gången upp i skriftliga källor. Byn var under århundraden en del av storgodset Ekholmen och Härjaröbönderna fick betala arrende i form av framförallt spannmål, men också andra naturprodukter och dagsverken. Dagens ståndsmässiga huvudbyggnad uppfördes av grosshandlare F H Getzman som köpte Härjarö år 1908.

Härjarös historia som fritidsområde började med att Uppsala läns landsting köpte Härjarö år 1966. Redan från början var syftet att åstadkomma ett utflyktsmål med en mängd olika friluftsaktiviteter. Att trygga området för friluftslivet var också det viktigaste skälet till att området blev naturreservat år 1975. Reservatets landareal är 530 hektar och området ägs av Upplandsstiftelsen, förutom en del av norra skogen som ägs av Trögds Häradsallmänning.

Härjarös skogklädda uddar är idealiska för skogsvandringar. Mälaren ligger alltid nära och klippor längs stranden erbjuder fin utsikt.
Härjarös skogklädda uddar är idealiska för skogsvandringar. Mälaren ligger alltid nära och klippor längs stranden erbjuder fin utsikt.

Härjarö har ett stort utbud av fritidsaktiviteter, såsom campingplats, bad, minigolf, uthyrningsstugor, uteservering sommartid samt lokaler för konferenser, lägerskolor mm.
Härjarö har ett stort utbud av fritidsaktiviteter, såsom campingplats, bad, minigolf, uthyrningsstugor, uteservering sommartid samt lokaler för konferenser, lägerskolor mm.

Havsörn ses ofta över Mälaren kring Härjarö.
Havsörn ses ofta över Mälaren kring Härjarö.

Spillkråka, Europas största hackspett, hackar ut ett nytt bohål varje år. De övergivna bona är viktiga för andra hålhäckande fåglar.
Spillkråka, Europas största hackspett, hackar ut ett nytt bohål varje år. De övergivna bona är viktiga för andra hålhäckande fåglar.

Skog, bad och camping

På Härjarö kommer friluftslivet i första hand. Området utgörs av en mestadels skogklädd halvö i Mälaren. Vid Härjarö gård ligger ett besöks- och aktivitetscentrum med bland annat badplats, campingplats, minigolf och uthyrningsstugor. Den herrgårdslika huvudbyggnaden och Mälargården ger goda möjligheter till konferenser, lägerskolor, bröllopsfester etc. Härjarö är tillgängligt för rörelsehindrade genom bland annat rullstolsanpassade toaletter och asfalterade gångvägar på campingen och på en tre kilometer lång slinga längs stranden.

Härjarös skogar och stränder upptäcker du bäst från de många vandringslederna. Att plocka bär och svamp går naturligtvis utmärkt. Skogen i reservatet brukas varsamt med särskild hänsyn till friluftsliv och naturvård. Mindre delar lämnas orörda för att gynna växter och djur som är beroende av en urskogslik miljö.

Att kunna vandra flera kilometer i direkt anslutning till Mälärstranden gör Härjaröbesöket till en skogsutflykt utöver de vanliga. Kanske får du syn på havsörnen som jagar över vattnet. Eller varför inte själv prova på det fria handredskapsfisket i Mälaren! Vid stränderna väntar eldstäder försedda med ved, för den som vill halstra sin abborre, grilla korv eller bara värma sig.

Önskas svalka är det bara att hoppa i sjön! Blåhäll är det stora badet, söder om campingen. Vid Äppelnäsgrund finns en liten sandstrand med grillplats endast en kort skogspromenad bort.

Welcome to Härjarö Nature Reserve

I Härjarö naturreservat kommer friluftslivet i första hand. Området utgörs av en mestadels skogklädd halvö i Mälaren. Vid Härjarö gård ligger ett besöks- och aktivitetscentrum med bland annat badplats, campingplats, minigolf och uthyrningsstugor. Den herrgårdslika huvudbyggnaden och Mälargården ger goda möjligheter till konferenser, lägerskolor, bröllopsfester etc.

Härjarös skogar och stränder upptäcker du bäst från de många vandringslederna. Att plocka bär och svamp går naturligtvis utmärkt. Skogen i reservatet brukas varsamt med särskild hänsyn till friluftsliv och naturvård. Mindre delar lämnas helt orörda för att gynna växter och djur som är beroende av en urskogslik miljö.

Att kunna vandra flera kilometer i direkt anslutning till Mälärstranden gör Härjaröbesöket till en skogsutflykt utöver de vanliga. Kanske får du syn på havsörnen som jagar över vattnet. Eller varför inte själv prova på det fria handredskapsfisket i Mälaren! Vid stränderna väntar eldstäder försedda med ved, för den som vill halstra sin abborre, grilla korv eller bara värma sig.

Önskas svalka är det bara att hoppa i sjön! Blåhäll är det stora badet, söder om campingen. Vid Äppelnäsgrund finns en liten sandstrand med grillplats endast en kort skogspromenad bort.

För allas trivsel och för att skydda naturen är det viktigt att besökare visar hänsyn. Ur reservatets föreskrifter ska särskilt framhållas att det inte är tillåtet att göra upp eld, tälta eller ställa upp husvagn, annat än på anvisad plats.

Längs stränderna finns ett tiotal eldstäder som förses med ved av reservatsförvaltaren.
Längs stränderna finns ett tiotal eldstäder som förses med ved av reservatsförvaltaren.